Posudek vedoucího na práci Kateřiny Vybíralové *Orbánovo pojetí křesťanské demokracie ve sporu o evropské hodnoty*

Kolegyně Vybíralová si vybrala ambiciózní téma: střet maďarského premiéra a iliberálního ideologa Orbána s hodnotami Evropské unie. Musela řešit hned několik základních otázek: má vlastně Evropská unie nějakou ideologii? A pokud ano, jak přesně jí rozumět, co vlastně je autoritativním zdrojem oněch často diskutovaných „evropských hodnot" a jak se k nim dostat v té podobě, aby nešlo o pouhé floskule a dávalo smysl je srovnávat s ideologií Orbána? Jestliže ideologie EU je obtížně postižitelná, v případě maďarského premiéra měla autorka v zásadě opačný problém: Jak v jeho rozsáhlé ideologické produkci identifikovat zásadní body a odlišit podstatné od vedlejšího? Jak rozeznat, co je reálným ideologickým posunem a co pouhou úpravou akcentů a změnou nálepky, dnešní reklamní terminologií řečeno rebrandingem? Autorka na tyto nesnadné otázky dokázala odpovědět přesvědčivě, byť to její práci místy zatěžkalo složitou a ne příliš dobře prostupnou strukturou.

V autorčině práci je třeba zdůraznit především tyto klady:

1. ***Zvládnutí metody.*** Freedenova metoda analýzy ideologie je relativně náročná a klade velké nároky na interpretační schopnosti badatelů, kteří s ní pracují; ještě silněji než o jiných metodách zde platí, že za vás sama analýzu neudělá. Autorka dobře zvládla přesvědčivou rekonstrukci Orbánových myšlenek pomocí analýzy konceptů a využila metodu dobře i k tomu, aby přesvědčivě rekonstruovala obsah a především míru diachronního posunu. Autorka také dobře využila Freedena k identifikaci reálné ideologie EU.
2. ***Konkrétní poznatky.*** Autorka především ukazuje, že (p)řechod od neliberální ke křesťanské demokracii v Orbánově rétorice není žádným ideologickým posunem, ale spíše kosmetickou změnou" (s. 56). Zároveň na své konfrontaci Orbánova národního konzervativismu s liberálně-demokratickými hodnotami EU ukazuje, že hlavními třecími plochami je konflikt mezi suverenismem na jedné straně a pluralismem a institučním zajištěním kontroly moci na straně druhé. Myslím, že je v obou případech cenné, že tyto poznatky jsou autorkou konkrétně doložené, přesně formulované a zakotvené v analýze konkrétních textů projevů a rozsudků, jakkoli jistě nelze říct, že by šlo o poznatky zcela překvapivé.
3. ***Kultivovaný jazyk.*** Práce je psaná zvládnutým, kultivovaným jazykem adekvátním odbornému textu.

Práce představuje poměrně detailní představení cesty, kterou autorka urazila během své analýzy. Výstavba textu je čtenářsky náročná a nepomáhá tomu ani nedotažené, respektive v určitém momentu spletené číslování kapitol. Na několika místech práci trochu hyzdí zvláštní překlepy („maďarské obyvatelstvo proti j", s. 35) nebo neobratné formulace („Szaló ve své kulturní sociologii zkoumá", s. 38). To vše jsou ale okrajové drobnosti.

Jako celek si práce zaslouží značné uznání. Navrhuji v návaznosti na průběh obhajoby hodnocení známkou ***výborně***, pokud bude komise chtít ocenit práci s metodou a dosažené poznatky, případně ***velmi dobře***, pokud bude chtít položit důraz na strukturu a celkový tvar práce.

Ondřej Slačálek